

UNIVERSITY OF NIŠ
The scientific journal **FACTA UNIVERSITATIS**
Series: **Linguistics and Literature** Vol.1, No 3, 1996 pp. 181 - 205
Editor of series: *Nedeljko Bogdanović*, e-mail: *nedeljko@filfak.filfak.ni.ac.yu*
Address: Univerzitetski trg 2, 18000 Niš, YU, Tel: (018) 547-095, Fax: (018)-547-950
<http://ni.ac.yu/Facta>

THE SVRLJIG GOSPEL PASSAGES

UDC: 091+226,,3"

Nikola Rodić

Serbian Academy of Sciences and Arts, Institute for Serbian Language
Belgrade, Yugoslavia

A transcript of the Gospel, made in the town of Svrljig (Eastern Serbia) in 1279, remained preserved in fragments of some eleven sheets of parchment. The parchments were discovered in 1866 in the church premises in the village of Izvor (near Svrljig). They have been kept in the Serbian Academy of Sciences and Arts ever since. Many have written about those Passages and analyzed their linguistic and graphic features, among them: M. Đ. Milićević, J. Šafarik, St. Novaković, G. A. Voskresensky, Lj. Stojanović, and G. A. Ilynsky.

The Passages represent an important document of cultural (religious) history. They were written in the Serbian version of Old Church Slavic. They have been dated (1279) and localized (*ва Граде Сврљизе*) by the note of Vojsilo Gramatik, one of its transcribers, which was found in the eleventh sheet of the preserved parchments. The note makes the Passages even more valuable to the science with regard to their antiquity.

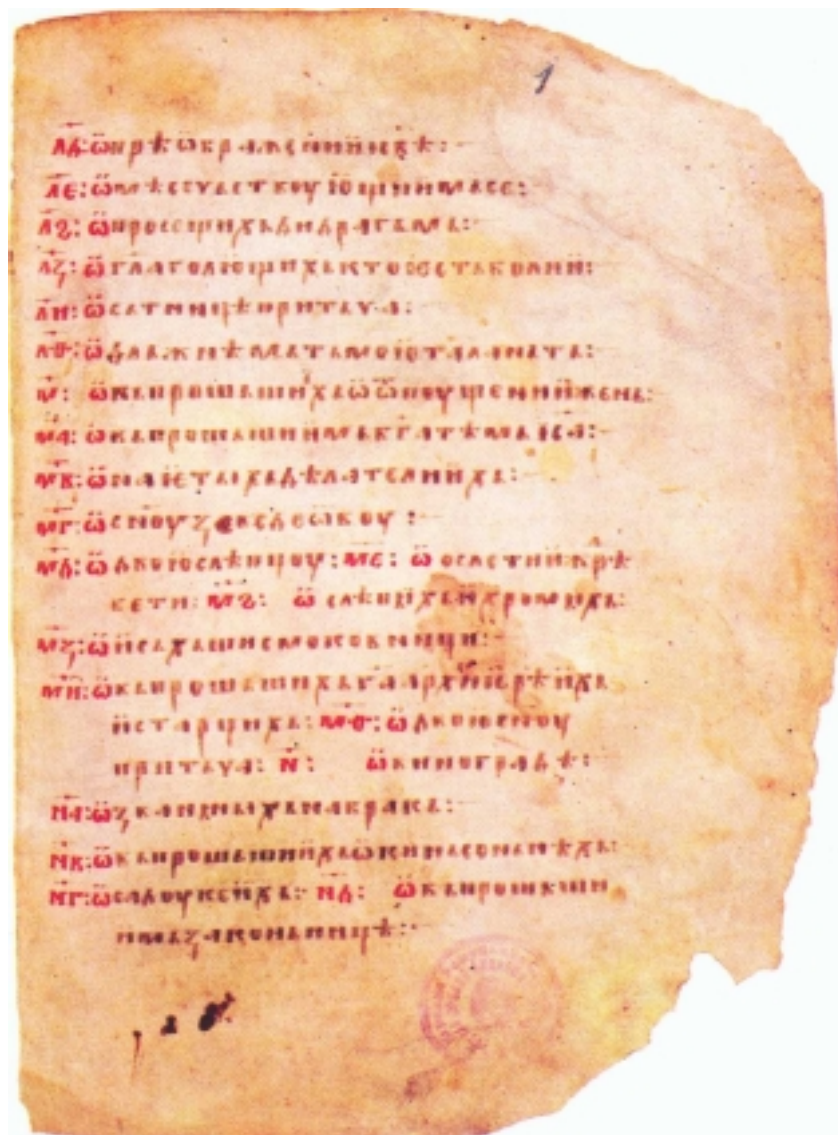
The Workshop For Ethnological And Cultural Studies in Svrljig published the Svrljig Gospel Passages (Svrljig - Niš, 1994) mostly with the help of its founder and manager Professor Sreten Petrović, Ph. D.

The deluxe edition of the Passages contains the introductory note of the editor (S. Petrović) and a detailed study of the expounder, Nikola Rodić, MA, who gave the transcript (the new reading) of the Passages, apart from their background, description of graphic features and analysis of linguistic characteristics. This worked-out text is displayed alongside with the photoprints of each original sheet.

This edition, being such prepared, also offers former transcripts and related articles (M. Đ. Milićević, Dr. J. Šafarik, Ilynsky), as well as the excerpt from the review of academician M. Pešikan.

We are here presenting the text of the Svrljig Gospel Passages in the transcript of Nikola Rodić, MA, so as to make it available to other scientists for ' eventual further study.

(Ed.)

The fascimile of the Passages first page

Главе Јеванђеља по Матеју

1р	<p> $\tilde{\lambda}\tilde{\delta}$: ш прѣшображении ис(оу)со)вѣ: $\tilde{\lambda}\tilde{\epsilon}$: ш мѣсеуѣствоуѣоцинимъ се: $\tilde{\lambda}\tilde{\zeta}$: ш просещиѣ андрагѣмъ: $\tilde{\lambda}\tilde{\eta}$: ш глаголющиѣ кто гестъ болии: 5 $\tilde{\lambda}\tilde{\theta}$: ш сътницѣ притѣа: $\tilde{\lambda}\tilde{\iota}$: ш длѣжнѣмъ тѣмоу талантѣ: $\tilde{\mu}$: ш въпрошѣшиѣ ш шпоушении жень: $\tilde{\mu}\tilde{\alpha}$: ш въпрошѣшимъ в(о)гатѣмъ і(соу)са: $\tilde{\mu}\tilde{\beta}$: ш нагетѣиѣ дѣлателииѣ: 10 $\tilde{\mu}\tilde{\gamma}$: ш с(ы)ноу зеведешвоу: $\tilde{\mu}\tilde{\delta}$: ш двоу слѣпцоу: $\tilde{\mu}\tilde{\epsilon}$: ш ослети и жарѣ- вети: $\tilde{\mu}\tilde{\zeta}$: ш слѣпыѣ и хромыѣ: $\tilde{\mu}\tilde{\eta}$: ш исѣхѣши смоковници: $\tilde{\mu}\tilde{\theta}$: ш въпрошѣшиѣ г(оспод)а архигерѣиѣ 15 и старциѣ: $\tilde{\mu}\tilde{\iota}$: ш двоу с(ы)ноу притѣа: $\tilde{\mu}\tilde{\kappa}$: ш виноградѣ: $\tilde{\mu}\tilde{\lambda}$: ш званѣныѣ на вранѣ: $\tilde{\mu}\tilde{\mu}$: ш въпрошѣшиѣ ш киньсонѣнѣхѣ: $\tilde{\mu}\tilde{\nu}$: ш садоукенѣхѣ: $\tilde{\mu}\tilde{\xi}$: ш въпрошѣши- 20 имъ законѣницѣ: </p>
----	--

4. Изнад гла у глаголющиѣ написана титла. 5. ш сътницѣ уместо ш сѣо овѣцѣ, како је у другим рукописима, нпр. у Хил 22, Мп, Бд и др. 7. в исправљено из неког другоу слова, а і натписано. 10. Прво е у зеведешвоу исправљено вероватно од а или о. 11. Слово а у жарѣвети натписано. 12. Слово ы у речима слѣпыѣ и хромыѣ исправљено је од првобитно написаног и додаваѣем петѣлице левом стаблу слова и. Слова којима су означене главе, као и почетно ш, написана су киноваром.

Главе Јеванђеља по Матеју; Мт I.1-3

- 1в Ѣѣ: ш томь геже къ г(оспод)оу въпрошениге:
 Ѣџ: ш шкаранин фарисѣи и книжникъ:
 Ѣџ: ш коньчинѣ: ѢѢ: ш д(ь)ни и часѣ:
 ѢѢ: ш десети д(ь)вахъ: Ѣ: ш приѣмлоущи-
 5 хъ таланти: Ѣѡ: ш съшествиї х(ристо)вѣ:
 ѢѢ: ш помазавши г(оспод)а мѣромь:
 ѢѢ: ш пасцѣ: Ѣѡ: ш образѣ тиннѣмь:
 Ѣѣ: ш прѣданин їс(оусо)вѣ: Ѣџ: ш шмѣта-
 нни петровѣ: Ѣџ: ш и годинѣ
 10 раскаранин:
 ѢѢ: ш испрошенин тѣлесе г(осподь)нѣ:

ТЕТРОМЪВ(А)НГ(Е)ЛЬ С В(О)Г(О)МЪ
 ПОУИНАГЕМЪ: Ш МАТДЕГА:

- 15 (1) Книги рождѣства їс(оу)х(ристо)ва: с(ь)на
 а(а)в(ь)д(о)ва: с(ь)на авраамла: (2) а-
 браамъ роди исаака: иса-
 акъ же роди исакова: иса-
 ковъ же роди иродоу и
 братиго него: (3) ирода же

12. Слово ѣе написано изнад о и в, а н и г, т е л и ѣ написа-
 ни лигатурно. Цео наслов написан је киноваром, као и иницијал.
 Исто тако киноваром су написана и сва слова којима су означе-
 не главе, као и почетно ш.

МТ I.3-11

- 2p роди фареса: и зара ѿ ѿамары:
 фаресь же роди гесрома: гесромь
 же роди арама: (4) арам же роди а-
 аминадава: амидав же роди на-
 5 асона: наасон же роди салмона:
 (5) салмонь же роди вошза ѿ ража-
 вы: вошзь же роди швида ѿ роу-
 ды: швида же роди игесега: (6) иге-
 сен же роди д(а)в(ы)да ц(а)ра: д(а)в(ы)да ц(а)рь
 10 роди соломона: ѿ оуриниге: (7) со-
 ломон же роди ровоама: ровоа-
 м же роди авиге: авига же роди
 аса: (8) ась же роди: ишсафата: иш-
 асафать же роди ишарама: иш-
 15 арамь же роди шзиге: (9) ишзига
 же роди ишдама: ишда-
 м же роди ажаза: ажаз же роди
 гезекиге: (10) гезекига же роди ма-
 насиге: манасига же роди амо-
 20 на: амон же род(и) ишсиге: (11) ишсига же

4. Име амидав написано уместо аминадав. 13. са у ишсафата
 написано и под титлом. 16. Због оштећеног пергамента поче-
 так реда незнатно увучен. 20. Облик род(и) написан изнад реда,
 а слово а написано.

МТ I.11-18

2в

роди и геџониџа и братиџа геџо:
 въ прѣселениџе вавѹлоньскоџе:
 (12) по прѣселени же вавѹлоньсѹџь-
 мь: и геџониџа роди салаѢилџа:
 5 салаѢилџь же роди зоровавелџь:
 (13) зоровавелџь же роди авиѹџа: ави-
 ѹџа же роди гелианима: гели-
 анимџь же роди азора: (14) азорџь же
 роди садона: садон же роди аџа-
 10 ма: аџам же роди гелиѹџа: (15) гели-
 ѹџа же роди гелиазара: гели-
 азарџь же роди матѢана: матѢа-
 н же роди иџанова: (16) иџанов же роди
 ишсифа моѹжа маринна: иџ не-
 15 ге же роди се і(соѹ)сѹ гл(агола)емь і х(рист)ѹ: (17) Всѣхѹ
 оѹбо родѹ ѡ авраама до а(а)в(ы)Ѣа
 родѹ: Ѣї: и ѡ а(а)в(ы)Ѣа: до прѣселени-
 џа вавилоньскаџо родѹ: Ѣї: и ѡ прѣ-
 20 селениџа вавѹлоньскаџо до х(рист)а родѹ:
 Ѣї: (18) іс(оѹ)х(ристо)во роѢѢство сѹицѹ бѣ: ш-

6. Име авиѹџа написано уместо авиѹџа, како је правилно на-
 писано у наставку. 20. Слово і написано киноваром.

Мт I.18-24

3p броуѣнѣ оуѣо соуѣи материи ге-
 го мариин ишсифови: прѣжде да-
 же не снеста се: шврѣте се ишоу-
 ѣи въ урѣвѣ ѿ д(оу)ха с(ве)та: (19) ишсифъ
 5 же моужь геѣ праведенъ сын: и не
 лотѣ шелиунти геѣ: въсхотѣ та-
 и поустити го: (20) сице же гемоу съмы-
 сльшоу: се анг(е)ль г(осподь)нъ въ снѣ гави се
 гемоу г(лаго)ле: ишсифе с(ы)не д(а)в(ы)д(о)вѣ: не оу-
 10 бон се пригети мариѣ жени своѣ-
 ѣ: соуѣте бо рожденоѣ в неи ѿ д(оу)ха
 с(ве)та гестъ: (21) родить же с(ы)нъ и нареуѣшї
 име гемоу и(соу)съ: ть бо сп(а)сѣть лоуди
 своѣ ѿ грѣхъ ихъ: (22) Се же все быс(ть) да
 15 събоуѣаеть се р(е)уѣноѣ ѿ г(оспод)а пр(о)р(о)ко-
 мъ гл(аго)л(о)шѣмъ: (23) се д(ѣ)вага пригемлеть
 въ урѣвѣ и родить с(ы)нъ: и нареку-
 тъ име гемоу гемманоуимъ: ге-
 же гестъ сказагемо с нами в(ог)ъ: (24) въ-
 20 став же ишсифъ ѿ сна створи га-

15. У облику рѣноѣ испуштено је слово ѣ, а нема ни титле
 као знака скраѣња. Ми смо у рашчитаном тексту убацили ѣ и
 ставили га међу изломљене заграде.

Мт I.24-25;II.1-6

- 3в може повелѣ г^емоу анг(е)лъ г(о)сподъ)нь: и
 пригетъ женоу своего: (25) и не зна-
 ше г^ее дондеже роди с(ы)нь свои
 пръвѣнць: и нар(е)че име г^емоу
 5 і(с^оу)съ: (1) і(с^оу)с^оу же рождъшоу се въ ви-
 дѣшмѣ иродѣисцѣмъ въ д(ь)ни
 ирода ц(а)ра: Се вльсви ѿ вѣстоу
 придоу въ гер(оу)с(а)л(и)мъ (2) г(ла)го(ло)уще: где
 гестъ рожден се ц(а)рь иродѣискъ: ви-
 10 дѣхомъ бо звѣздоу г^его на вѣсто-
 цѣ: и придохомъ поклонити се г^е-
 моу: (3) слышав же иродъ ц(а)рь смете
 се: и всь гер(оу)с(а)л(и)мъ с нимъ: (4) и събра
 все архигерѣге и книжники
 15 лгодѣискиге: въпрашаше ге где х(рист)ъ
 раждагетъ се: (5) Шни же рѣше г^е-
 моу въ видѣшмѣ иродѣисцѣ-
 мъ: тако бо писано гестъ пр(о)рокомъ:
 (6) и тии видѣшмѣ земле иродова ни-
 20 уим же меньша геси въ вл(а)д(ь)нахъ и[го]-

4. У нарче испуштено је е, а нема ни титле. Поступљено је као у претходном случају, тј. е је стављено међу изломљене заграде. 5. Слово і написано киноваром. 19. Изнад облика земље написана је титла. 20. Иза и на крају реда изостављено је њ као почетак следеће речи.

Мт II.6-12

4р доваѡъ: не тебе бо изидеть вл(ады)на:
 иже оупасеть люди мене из(ран)лѣ:
 (7) Тогда родъ тѡи призвавъ вль-
 дѡи: и испита ѡ нихъ време га-
 5 вльшере се звѣздаи: (8) и посла ге въ видлеш-
 мь р(е)че: шьд(ь)ше испитанте извѣсть-
 но ѡ отроуети: гегда же шрешете
 възвѣстите ми гако да и азъ шеа(ь)
 поклоню се гемоу: (9) шни же послоу-
 10 шавше ц(а)ра идоше: и се звѣзда го-
 же видѣше на встоцѣхъ иаѣше прѣ-
 а ними: донѣаѣже пришьд(ь)ши ста
 врьхоу иаѣже еѣ штроуе: (10) видѣвъ-
 ше же звѣздоу възрад(о)ваше се рад(о)-
 15 сти го велѣге го зѣло: (11) и въшд(ь)ше въ хра-
 миноу видѣше штроуе: съ мариге-
 го матернго гего: и падше покло-
 нише се гемоу: и ѡврьзъше скрови-
 ца свога принесоме гемоу дари:
 20 злато и ливанъ и змирноу: (12) и ѡвѣ-

3. Слово т у Тогда написано киноваром. 5. Слог зѣѣ написан
 изнад реда. 6. У облику рѣе изостављено је е, а ни титла ни-
 је написана. 7. Слово т у шрешете издигнуто је изнад оба е.

Мт II.12-16

- 4в ть при-емъше въ снѣ: не възва-
 тити се къ родоу: инѣмъ поуте-
 мъ шнаоу въ страну свою: (13) ш-
 шья(ь)шимъ же имъ се анг(е)лъ г(осподь)нъ въ
 5 снѣ гави се иисифоу г(лаго)ле: воста-
 въ поими штроуе и матеръ него:
 и бѣжи въ егѹпетъ: и боуди тоу
 дондеже ти рекоу: хоцеть бо и-
 родъ искати штроуе да погоуен-
 10 ть ге: (14) шн же вставъ поетъ штроуе
 и матеръ него ношиго: и штиде въ ге-
 гѹпетъ: (15) и бѣ тоу до оумр(ь)твнѣа про-
 дова: да събоудеть се р(е)ченъноге ѿ г(оспод)а
 пр(о)р(о)номъ гл(агол)ошемъ: ѿ егѹпта възва-
 15 хъ с(ь)нъ мон: (16) Тогда родъ видѣ како
 пороуганъ быс(ть) ѿ влѣхъвъ: разгнѣ-
 вавъ се zelo пославъ изби все штро-
 ны соущеге въ видлешмѣ: и въ все-
 хъ прѣдѣлѣхъ него: ѿ авого лѣтоу:
 20 и ниже по врѣмени геже испита ѿ

4. На маргини, у висини четвртог реда написано киноваром, дру-
 гом руком, зав(ело), као и велико окато о, чиме је означено
 ново читање. 13. У речи рченъноге испуштено је е, а ни титла
 није написана. 15. Слово т у тогда написано киноваром. На мар-
 гини у висини истог реда написано ѿ:

Мт II.16-23

5p влъхвъ: (17) тогда събыс(тъ) се р(е)ченое гереминемь пр(о)р(о)комь г(лаго)лющемь: (18) глас(ъ) ва рама слышань быс(тъ): плачь и рыданїе и въплъ много: рахиль плачууши се уедь своихъ: и не хотеше оутѣшннати се како не соуть: (19) оумершоу же родоу: се анг(е)ль г(осподь)нь въ снѣ гави се ивсифоу въ египьтѣ (20) г(лаго)ле: въставь помни штроуе и матерь него: и иди въ землоу и из(ран)л(е)воу: и з(ъ)мреше во искоущен а(оу)ше штроуете: (21) шн же въставь погетъ штроуе и матерь него: и вниде въ землоу и з(ран)л(е)воу: (22) слышав же како архѣла ц(а)р(ъ)ствоуетъ въ иродее въ прода мѣсто ш(тъ)ца своего: оубога се тамо ити: вѣсть же пригемь въ снѣ: штиде въ страну галиленскоу: (23) и пришѣд(ъ) всели се въ градѣ нарицаемѣмь назаредѣ:

2-3. Написано је ва рама уместо въ рамѣ, како је код других српских тетра, нпр. у Хил 22, Мп и Бд, и како је једино исправно. 6. Слово оу на крају реда накнадно брисано, што се лепо види у рукопису, те смо га ми задржали у тексту на месту на коме се и налази. Уместо брисаног оу на маргини је написано велико лигатурно ѓ киноваром, и то у висини 6. и 7. реда. На десној маргини у висини 6. реда написано но(нь)ц(ъ). 10. Изнад м и л у облику землоу написана титла. Исто имамо и у 14. реду.

Мт II.23;III.1-7

- 5в ґако да събоудеть се р(е)уеноґе пр(о)р(о)ни:
 ґако назарен нар(е)уеть се: (1) Въ ти же д(ь)ни
 приде ишань кр(ь)с(ти)т(е)ль проповѣдаґе въ
 поустыини иґодѣисцѣи (2) г(лаго)ле: покаи-
 5 те се: приближи бо се ц(а)р(ь)ство н(е)б(е)с(ь)ноґе:
 (3) Сии оубо гесть р(е)уеныи исанґемь пр(о)р(о)ко-
 мь г(лаго)лґошемь: глас(ь) въпиоцаґо въ поу-
 стыини: оуготованте поуть г(осподь)нь: пра-
 виґе творите стьзы г(о)го: (4) Самь же и-
 10 шан(ь) имѣше ризоу своґо ѿ влась вельбелґо-
 ждь:и поґась оуспнѣнь ш урѣслѣхь ге-
 го: пища же г(о)го бѣ акриди и мѣдь
 дивни: (5) Тогда исхождаше к нему оу иґе-
 р(оу)с(а)л(и)мь и вса иґодѣґа: и вса страна иш-
 15 рданьскаґа: (6) и крьщахоу се въ ишрдан-
 нѣ ѿ него: исповѣдаґоше грѣхь: сво-
 ґе: (7) Видѣв же многи фарисѣґе и садоу-
 кеи гредоуше на кр(ь)щениґе его: р(е)уе и-
 20 мь порождениґа геґиднова кто показа
 вамь бѣжати ѿ гредоуцаґо гнѣва:

1. У облику р(е)уеноґе испуштено је е, а ни титла није написана.
 2. И у облику нар(е)уеть се изостављено је е, а ни титла није на-
 писана. В у Вѣ написано киноваром. 3. Изнад имена ишань написа-
 на титла. 6. С у Сии написано киноваром. 9. С у Самь написано
 киноваром. 18. У р(е) испуштено е, нема ни титле. Уздуж леве мар-
 гине дописано обичним мастилом: (ґ)ґ(ан)г(ели)ґе (з)ав(ело)
 (в) шн(о) приде ишан(ь) кр(ь)ст(и)т(е)ль. Остављено је простора
 за слова која је требало написати киноваром, али она нису на-
 писана. Киноваром је требало написати: ге, з и в.

Мт III.8-14

6p (8) створите оубо плодъ достоинъ пока-
 ранига: (9) и не мните г(лаго)лати в себѣ: ш(ть)ца
 имамъ авраама: г(лаго)лго бо вамъ гано
 можетъ б(ог)ъ ѿ каменнига сего въздвиг-
 5 гноути чеда авраамови: (10) се гже се-
 кира при корѣнѣ дрѣва лежить:
 всако оубо дрѣво не твореше плода
 добра посѣнаетъ се: и въ шгнѣ вьмѣ-
 таетъ се: (11) азъ бо кр(ь)шаго ви водога въ
 10 покаганиге: греды же по мнѣ крѣпли-
 и мене гестъ: гмоу же нѣсмь досто-
 гень сапогы понести: ть вы кр(ь)стить
 а(оу)жомъ с(ве)тымъ и шгнемъ: (12) гмоу же ло-
 пата въ роуцѣ него: и потрѣбитъ гоу-
 15 мно своего: и събереть пшеницоу въ жи-
 тьницоу своего: плѣви же съжежеть
 шгнемъ негасешимъ: (13) тогда приде
 ї(соу)съ ѿ галилѣге на ишрданъ къ ишану:
 кр(ь)стити се ѿ него: (14) ишан(ь) же възбранѣ-
 20 ше гмоу г(лаго)ле: азъ трѣбоуго ѿ тебе

9. а у азъ написано киноваром. 12. У облику сапогы прво-
 битно написано и па преправљено у ѣ: тако што је на левом
 стаблу дописана петља. 17. Слово т у Тогда написано кино-
 варом. На десној маргини, у висини 13. реда, написано је о-
 бичним мастилом ко(мъ)ц(ь), а у висини 17. реда гду(ело).
 На маргини испод текста дописано је киноваром в шн(о) при-
 де ис(оу)съ ѿ галилѣге. При крају пергамент мало расечен.

МТ III.14-17;IV.1-5

- 6в кр(ь)стити се: гели ты гредешн къ мнѣ:
 (15) ѿвѣщав же і(соу)съ р(е)че к немоу: шстанн
 н(ь)нѣ тако во под(о)вно гестъ намъ испль-
 нити всакоу правдоу: тогда шста-
 5 ви и: (16) И кр(ь)шь се ї(соу)съ: възиде аби҃ге ѿ
 води: и се ѿверъзоше се гемоу н(е)в(е)са:
 и видѣ а(оу)хъ в(о)жи исъходешъ гано го-
 лоубъ: и гредоушь на нь: (17) и се глас(ь) съ
 н(е)в(е)се г(лаго)ле: сын гестъ с(ь)нъ мон възлоубе-
 10 ныи: ш немъже бл(а)говолнхъ: (1) Тогда
 ї(соу)съ възведенъ быс(ть) а(оу)хомъ въ поустыноу
 искоуцити се ѿ диавола: (2) и пошь се
 а(ь)нни: ѿ: и ношии: ѿ: послѣдъ же
 въздалка: (3) и пристоупи искоуша-
 15 ген р(е)че гемоу: аще с(ь)нъ геси в(о)жни рь-
 ци да каменнѣ се хлѣби боудоуть:
 (4) шнь же ѿвѣщавъ р(е)че: писано гестъ
 не ш хлѣбѣ гединомъ живъ боуде-
 20 ть ул(овѣ)нъ: нь ш всакомъ г(лаго)лѣ исходе-
 шимъ изъ оустъ в(о)жни: (5) тогда по-

2. У облику рче испуштено је е, а нема ни титле. 5. Слово И написано киноваром. 10. Слово т у Тогда написано киноваром. 15. У облику рче изостављено је е, а ни титла није написана. 17. Облик рче написан је као у 15. реду, тј. без е и без титле. На левој маргини између редова 9-10 написано је киноваром ко(нь)ц(ь), а између 10-11: зав(ело). Испод текста дописано је: В шн(о) възвед(е)нъ быс(оу)съ, као упутство за ново читање које почиње у 10. реду.

Пета недеља по Пасхи; Јо IV.8-14
(без почетка).

- 7p (8) шшли вѣроу вѣ градъ. да вращна
коупетъ. (9) г(лаго)ла гемоу жена сама-
ренинъ. како тѣи н-одеи сѣи ѿ
мене пити просиши. женѣ сама-
5 ренини соуше. не прикасаютъ
бо се н-одеи самарѣнехъ. (10) ѿвѣ-
ща ис(оу)сѣ и реч(е) г-ен. аще бѣи вѣдѣла да-
рѣ в(о)жин. кто гестъ г(лаго)лен ти дажд(ъ) ми
пити. тѣи бѣи просила оу него: и
10 даждъ ти бѣи водоу живоу. (11) г(лаго)ла гему
жена г(оспод)и ни поурѣпалника има-
ши. и стоуденъцъ гестъ глѣбокъ
ѿ коудоу оубо имаши водоу жи-
воу. (12) г-еда тѣи болѣи еси ш(тѣ)ца н(а)шего:
15 и г-акова. иже дас(тѣ) намъ стоуденъ-
цъ сѣ. и тѣи из него питъ. и с(ѣ)нове
г-его. и скоти г-его. (13) ѿвѣща ис(оу)сѣ и реч(е)
г-ен. всакъ пи-г-ен ѿ водоу с-е-г-е. вѣ-
зѣжеждет се пакъ. (14) а иже пи-г-е-
20 тѣи ѿ водоу г-оже азъ дамъ г-емоу:
не иматъ възъжаедати се вѣ вѣроу:
кѣи. нѣ вода г-оже азъ дамъ г-емоу:

10. У облику гему м и ѣ написани су лигатурно. 14. Изнад ц
у шца титла је написана у облику спиритус аспера.

Пета недеља по Пасхи; Јо IV.14-22

(без краја)

- 7в БОУДЕТЪ ВЪ НЕМЪ ИСТОУНИКЪ
 БОДЪІ. ВЪСХЛЕПЛОЩЪ ВЪ ЖИВО-
 ТЪ ВЪУНЪІ: (15) Г<лаго>ла гемоу жена Г<оспод>и
 дажд<ъ> ми снго водоу. да не жежаѡ
 5 ни приждоу поурзпати. (16) Г<лаго>ла
 гени ис<оу>сз. нди и пригласи моужа
 своего. и приди сѣмо. (17) ѡвѣща же-
 на и реу<е> гемоу. не имамъ моужа:
 Г<лаго>ла гени ис<оу>сз добрѣ реу<е>. гако моужа
 10 не имамъ (18) .ѣ. во моужи имѣла
 гени. и н<ъ>и нѣ иже имаше нѣс<тъ> ти мѡ-
 жъ. се въ истинноу реу<е>. (19) Г<лаго>ла гемоу
 жена. Г<оспод>и виждоу гако пр<о>р<о>нкъ еси:
 (20) ш<тъ>ци н<а>ши въ горѣ сеи поклонеше
 15 се. и взі Г<лаго>лете гако въ гер<оу>с<а>л<и>мѣ гестъ
 мѣсто. идѣже поклонѣти се под<о>-
 багетъ. (21) Г<лаго>ла гени ис<оу>сз. вѣроу нми ми
 жено. гако гредетъ година. егда
 ни въ горѣ сеи ни въ гер<оу>с<а>л<и>мѣхъ
 20 поклонетъ се о<тъ>цоу. (22) взі же кланѣгете
 се негоже не вѣсте. ми же кланѣ-
 гемъ се негоже вѣмзи. гако сп<а>се-

14. Титла изнад ц у шци написана у облику спиритус аспера.

20. оцоу са титлом написано изнад реда.

Пети четвртак по Пасхи; Јо Х.3-9 (без почетка)
 Пети петак по Пасхи; Јо Х.17-18

8p (3) гетъ по имени· и изгонитъ ге: (4) и ге-
 гаа своге швце ижденетъ· прѣдъ
 ними ходитъ· и швце по немъ и-
 доутъ· тако вѣдетъ гласъ(ъ) него· (5) по
 5 тоудаемъ же не идоутъ· нъ вѣ-
 жетъ ѿ него· тако не знаготъ тоу-
 жадога гласа· (6) си притуго реу(е) имъ
 нс(оу)съ· шни же не разоумеваше уто
 10 нс(оу)съ· ам(и)нъ ам(и)нъ г(лаго)ла имъ пакъ1
 гесмъ авѣръ швцамъ· (8) вси велико и-
 хъ приде прѣжде мене татне сѹ-
 тъ и разбонници· нъ не послоу-
 шаше ихъ швце· (9) азъ гесмъ ав(ъ)ръ
 15 много аще кто възидетъ сп(а)сетъ
 се· възидетъ и изидетъ· и пажн-
 тъ швретъ: В пет(ъкъ) ѿ· нед(ѣлге) ѿ ишан(а):
 Реу(е) г(оспод)ъ нъ пришѣд(ъ)шимъ к нему
 и родешмъ· (17) сего ради ме любитъ
 20 ш(т)ъцъ· тако азъ полагаю а(оу)шоу мого:
 да пакъ1 примоу ю· (18) никтоже ѿ-
 иметъ ге ѿ мене· нъ азъ

9. Облик гла написан је без титле. 20. Облик шцъ написан је без титле. 22. Између ге и ѿ брисан текст. Рубрика и иницијал написани киноваром.

Пети петак по Пасхи; Јо Х.18-26
(без краја)

- 8в же полагаго го ш себеѣ · швластѣ и-
 мамѣ положити го · и швластѣ и-
 мамѣ пакѣ пригѣти го · сиго запо-
 вѣдѣ пригѣхѣ ш̄ ш(тѣ)ца могого · (19) распѣ-
 5 ра же пакѣ вѣис(тѣ) вѣ ироденхѣ · за сло-
 веса сѣи · (20) г(лаго)лахоу же мнози ш̄ ни хѣ
 гако вѣсѣ иматѣ и неистовѣ гестѣ
 что него [по]слоушате · (21) ни г(лаго)лахо
 гако си ге [г(лаго)лѣи] нѣ соутѣ вѣсноушоца-
 10 го се · еда вѣсѣ можетѣ слѣпимѣ
 шун̄ ш̄врѣсти: Зав(ело)
 (22) Вѣше же тогда шеновленига вѣ ге-
 р(оу)с(а)л(и)мѣхѣ и зима вѣ · (23) и дождаше ис(оу)сѣ
 вѣ цр(з)ковѣ · вѣ притворѣ соломони
 15 (24) шендоу же и ироден и г(лаго)лахоу гемоу:
 доколѣ д(оу)ше н(а)ше вѣземлешн · аще
 тѣи геси х(ристо)сѣ рѣци намѣ не шениноу-
 ге се · (25) ш̄вѣща имѣ ис(оу)сѣ · рѣхѣ вамѣ и
 не вѣроуѣте · аѣла гаже азѣ твороу
 20 вѣ име ш(тѣ)ца могого · та свѣдѣтель-
 створотѣ ш̄ мнѣ · (26) нѣ вѣи не вѣроу-
 гете нѣсте бо ш̄ швѣцѣ монѣ гако

8. Од слова п види се само лево стабло, а о се уопште не види, те смо оба слова дали међу угластим заградама.
 9. Облик *ѣнѣ* се распознаје, док следећа реч не, али на том месту треба да стоји *гѣи*, те смо је тако и раз-
 решили у угластим заградама, а рачитани део смо ставили међу изломљене заграде. Иљински је то место прочитао као *си ге нѣи* (в. прим. Л. 2в 8, која се налази на крају издава текста). 11. *з у зав(ело)* написан киноваром. 12. *в* написано киноваром. 16. Слово *а у дѣ* замрљано. 20. Титла изнад *ц у шца* написана као спиритус аспер. 22. Написано *монѣ ум · монѣ*.

Седмо јутарње јеванђеље (крај); Јо XX.9-10

Осмо јутарње јеванђеље; Јо XX.11-17

- 9p (9) гѣмоу ѿ мрѣтвѣи ѡ вѣскрѣсноу-
 ти (10) на[ет]а же панѣи оученика
 днѣ[ща с]е нѣ себѣ: гѣу<ан>г<елиге> [ѿ] ѿ ішан<а>
 в шн<о> (11) [мари]га стогаше оу гроба: вѣ-
 5 нѣ [пла]чуѡщи се. гано же плака-
 ше [се] приниуе вѣ гробѣ (12) и видѣ
 два а<н>г<ела> вѣ рѣзаѣхъ вѣлаѣхъ: сѣ-
 деща гѣдиноу оу главѣи и гѣди-
 ного оу ногу оу идеже вѣ лежа-
 10 ло тѣло ис<оу>соу (13) и г<лаго>ласта гѣи жено
 уто плачуши се. и г<лаго>ла има [гано]
 възеше [г<оспод>]а могого. и не вѣм[ь]
 где положише и (14) [и с]и рекъши
 шврати се вѣс[петъ] и видѣ ис<оу>са
 15 стогѣща и не вѣ[дѣаше] гано ис<оу>сѣ
 гѣсть. (15) г<лаго>ла гѣи ис<оу>[сѣ жен]о уто пла-
 чуши се. кого ли нѣши шна
 же мнѣши гано вѣртограда-
 рѣ гѣсть г<лаго>ла гѣмоу г<оспод>и аще ты
 20 гѣси възель. повѣжда мнѣ где
 гѣси положиль. и азъ възмоу и.
 (16) г<лаго>ла гѣи ис<оу>сѣ мариге. швращѣ-
 ши же се шна г<лаго>ла гѣмоу гѣвоѣ-
 нскѣи равѣѣи. гѣже нарицаѣ-
 25 тѣ се оучителго. (17) г<лаго>ла гѣи ис<оу>сѣ
 не прикасан се мнѣ. не ѣ бо

3. Слово ѿ написано киноваром, а такође и ш, али без т.

4. Иницијал в написан киноваром. 11. Од лигатуре га види се само лево стабло лигатуре, део титле и натписано о испод титле због оштећеног пергамента. 12. Од ѣ види се само стабло, јер је пергамент оштећен. Иначе, на више места, због избледелог мастила, вероватно од капи воде, немогуће је јасно разазнати и прочитати поједине речи, или вихове делове, па смо приступили виховој реконструкцији и ставили међу угласте заграде.

Осмо јутарње јеванђеље; Јо XX.17-18
 Девето јутарње јеванђеље; Јо XX.19 (упућивање)
 Десето јутарње јеванђеље; Јо XXI.1-4

- 9в вѣзнаѣ нѣ ш(тѣ)цоу могомоу· или
 же нѣ брати могои и р(ѣ)ци нмѣ· въ-
 сѣжаоу нѣ ш(тѣ)цоу могомоу· и ѿ-
 цоу вашемоу· и в(ог)оу могомоу и
 5 в(ог)оу вашемоу· (18) приде же мариѣ
 магдалинѣ· вѣзвѣщаюши оу-
 ченикомъ· како виде г(оспод)а и си ре-
 че г(е)и: ѿѣу(ан)г(ели)е: ѿ· ѿ ішан(а)
 (19) Соуши поздаѣ въ рединоу соуботѣ
 10 Иши въ нѣд(ѣл)оу новоу: ѿѣу(ан)г(ели)е: ѿ· ѿ ішан(а):
 В [шн(о)] (1) гави се ис(оу)съ оученикомъ свон-
 мѣ· вѣставѣ ѿ мрътвѣихъ· на
 мори тивериадѣсѣмъ· гави
 же се нмѣ сице· (2) вѣхоу въ коу-
 15 пѣ симонъ петръ· и тома на-
 рицагемѣ близнѣць· и ната-
 наиль иже вѣ ѿ канѣ галилѣ-
 нскыгѣ· и шѣ с(ѣ)ны зеведеува:
 и ина два ѿ оученикъ· (3) г(лаго)ла и-
 20 мѣ симонъ петръ· наоу рѣи-
 бы ловити· и рѣше гемоу и-
 демъ и мы с товож· и наж и
 вѣлѣжъ въ корабѣ· и в тѣ по-
 цѣ не аса ниуесоже· (4) оутро
 25 же вѣвшго дѣи гѣ· ста ис(оу)съ при
 брѣжѣ· и не познаше же оуче-

2. Изнад очи титла није написана. 8. Слова ѿ и ш у ѿ
 написана киноваром. 9. Слово с написано киноваром. 10.
 Слова и, в, н, ѿ и ш написана киноваром. 11. Иницијал
 в написан киноваром. Због оштећеног пергамента шн(о) се
 не види, али се да наслутити да је било написано. 26. у
 речи брѣжѣ слова р и ѣ не виде се добро због оштећеног
 пергамента.

Десето јутарње јеванђеље; Јо XXI.4-11

10p ници тако ис(оу)сь гесть· (5) и реу(е) нмь ис(оу)сь
 дѣти· имате ли что снѣдано зае:
 ѿвѣщаше ни· (6) шнь же реу(е) вѣбрь-
 зѣте ш десноу҃го страноу҃ мрѣ-
 5 жоу҃· и шрещете· вѣбрьгоу҃ же:
 и к томоу҃ не можадоу҃ привлѣ-
 [ци] ге-ге ѿ множества рыбь· (7) г(лаго)ла
 [же] оу҃ченикь ге-гоже л-гоелѣше
 [ис(оу)]сь· петрови г(оспод)ь гесть· симонь
 10 же петрь слышавь тако г(оспод)ь гесть
 пендитомь прѣпо-гаса се· еѣ
 во нагь· и вѣбрьже се въ море·
 (8) а дроу҃зи оу҃ченици корабице-
 мь придоу҃ не еѣше бо далє-
 15 че ѿ земли· нь тако дѣе стѣ
 лакоть· влѣноу҃ше мрѣжоу҃
 рыбь· (9) тако же излѣзоу҃ на зе-
 млю· видѣше шгнь горещь
 и рыбоу҃ на немь лежешоу҃· и
 20 хлѣвь· (10) и реу(е) ис(оу)сь принесѣте ѿ
 рыбь ге-же гесте н(ь)нѣ· (11) вѣлѣзь
 же симонь петрь извлѣче мрѣ-
 жоу҃ на земли пльноу҃ великы-
 хь рыбь· ρ̄· ѿ· ѿ· и толикоу҃ [соу҃]-

3. Слово ѣ на крају реда има издуљено и улево повијено стабло, тако да изгледа као неки облик дебелог јера или титле изнад в и р. 22. р и ѣ написани лигатурно. Десет редака по вертикали на левој страни замрљано је вероватно мастилом, тако да се поједина слова не могу јасно прочитати, али се могу реконструисати. На крају последњег реда пергамент је оштећен, тако да се соу само наслуђује.

Десето јутарње јеванђеље; Јо XXI.11-14
 Једанаесто јутарње јеванђеље; Јо XXI.14-15 (упућивање)

- 10в шоу не протрѣже се мрѣжа · (12) г(лаго)ла
 нмь ис(оу)сь приѣте шѣдоуите
 и никтоже ѿ оуѣнникъ не смѣ-
 ше истезати него · ты кто реси:
- 5 вѣдеше како г(оспод)ь гесть · (13) приде же
 ис(оу)сь и пригеть хлѣбъ и дас(ть) нмь ·
 и рывоу такожде · (14) се оуже трети-
 цего гави се ис(оу)сь оуѣнникомъ свои-
 мь вѣставъ ѿ мртвѣихъ:
- 10 ꙗвѣ(ан)г(елиге) а̄т̄ · ѿ ишан(а) в шн(о) (14) в(ь)скрьс(ь)
 ис(оу)сь ш(т) мртв-
 вихъ · (15) г(лаго)ла симоноу петроу иши
 соуботоу петикостноу:
 Утен(ига) за мртвѣих(ь) иши · а̄ · въ срѣд(оу) · б̄ · нед(ѣлге)
 иши б̄ в ѹе(тврѣть)к(ь) · б̄ · нед(ѣлге) · иши г̄ · в срѣд(оу)
 · г̄ · нед(ѣлге)
- 15 иши · а̄ · в ѹе(тврѣть)к(ь) · г̄ · нед(ѣлге) · иши · б̄ · в пет(ькь)
 г̄ нед(ѣлге)
 На пас(цѣ) вев(ерь) вѣ(ан)г(елиге) д̄ · въ по(недѣльни)к(ь)
 заут(ра) вѣ(ан)г(елиге) а̄
 въ в(ь)т(орьни)к(ь) заут(ра) з̄ · въ срѣд(оу) заут(ра) · ӣ
 въ ѹе(тврѣть)к(ь) заут(ра) · т̄
 въ пет(ькь) заут(ра) а̄т̄ · въ суб(отоу) заут(ра) · б̄ ·
 На антипас(цѣ) вѣ(ан)г(елиге) а̄ · Мирноси-
 цамъ вѣ(ан)г(елиге) а̄ · ш раславлен(ѣмь) вѣ(ан)г(елиге) з̄ ·
 ш самарен(инь) вѣ(ан)г(елиге) · ӣ · ш слѣпци вѣ(ан)г(елиге) · т̄ ·
 На възнес(е)ние вѣ(ан)г(елиге) · г̄ · На с(ве)тѣих(ь) ш(ть)ць · б̄ ·
 Петикос(но) вѣ(ан)г(елиге) · · · нед(ѣлге) всѣх(ь)
 св(е)тѣих(ь) вѣ(ан)г(елиге) а̄ · ѿ тоу дрѣжи по редоу:

10. Слова ꙗ и в написана киноваром. 11. Слово и напи-
 сано киноваром. 12. Слова с и п написана киноваром. 13.
 Слова у, з и и написана киноваром. 14. Слово и написано
 киноваром у оба случаја. 15. Слово и у оба случаја напи-
 сано киноваром. 16. Слова н, в, е, в, з и е написана кинова-
 ром. 17. Слова в, з у сва три случаја написана киноваром.
 18. Слова в, з у оба случаја написана киноваром. 23. По
 средини реда нешто је било написано, али се не може ра-
 зазнати шта, види се само у. 24. Пергамент незнатно оште-
 њен лево при крају, тако да се слова с и т само наслућују.

Запис Војсила Граматика

11р

Въ нме ш(ть)ца и с(ы)на и с(ве)таго д(оу)ха· азъ рабъ
 б(о)жи

костандинъ ѡт(ь)ць· а зовомъ вонсилъ
 граматикъ· написахъ книги снге·

презвнтерю георгню· а зовомъ попу
 5 радославоу· въ градѣ сверлизу· въ
 д(ь)ни ц(а)рѣ иванла· и при реп(и)с(но)пѣ нише-

всьцѣмъ никодимѣ· в лѣт(о) ̑·ψ·π·ζ·

индик(ьта)· ζ· реги стогадоу гръци подъ

градомъ тръновомъ· да м(о)лго ви се

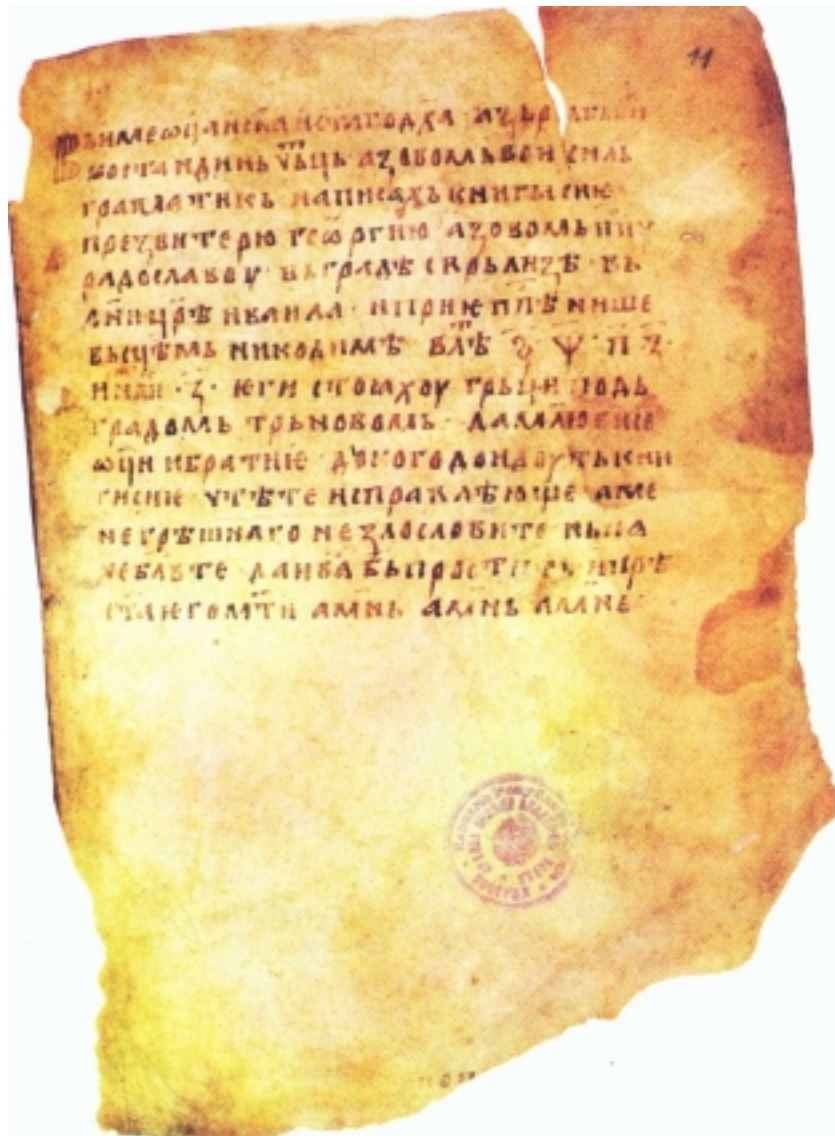
10 ш(ть)ци и братнге· до кого доидоуть кни-

ги снге· ѡтѣте исправляюще· а ме-

не грѣшнаго не злословите· нь на-

че бл(аго)с(ло)в(н)те· да и вас(ь) б(ог)ъ проститъ и прѣ-

с(ве)та рего м(а)ти ам(н)нь ам(н)нь ам(н)нь:

The fascimile of the Passages last page

SVRLJIŠKI ODLOMCI JEVANĐELJA

U gradu Svrljigu (istočna Srbija) 1279. godine urađen je prepis jevanđelja, od kojeg su sačuvani ostaci u obliku 11 pergamentskih listova. Listovi su pronađeni 1866. godine u crkvenim prostorijama u selu Izvoru (kod Svrljiga). Čuvaju se u Srpskoj akademiji nauka i umetnosti, u Beogradu. O Odlomcima, s analizom njegovih jezičkih i grafijskih osobina pisali su: M. Đ. Miličević, J. Šafarik, St. Novaković, G. A. Voskresenski, Lj. Stojanović, G. A. Iljinski i drugi.

Odlomci predstavljaju značajan dokument kulturne (crkvene) istorije. Pisani su srpskom redakcijom staroslovenskog jezika. Datirani su (1279) i lokalizovani (na grabe Сврљизе) beleškom jednog od prepisivača Vojsila Gramatika (na 11. listu sačuvanih prepisa), što ih za nauku, s obzirom na starinu, čini još korisnijima.

Etno-kulturološka radionica Svrljig, ponajviše zaslugom svoga osnivača i rukovodioca, prof. dr Sretena Petrovića, objavila je Svrljiške odlomke jevanđelja (Svrljig - Niš 1994).

Reprezentativno izdanje Odlomaka donosi uvodnu belešku urednika (S. Petrovića) i obimnu studiju priređivača mr Nikole Rodića, koji je pored istorijata, opisa grafijskih i analize jezičkih osobina Odlomaka dao i njihov prepis (novo čitanje). Taj, raščitani tekst daje se paralelno sa fototipijima svakog lista.

Ovako priređeno izdanje donosi i ranije prepise i napise o njima (M. Đ. Miličević, dr J. Šafarik, Iljinski), kao i izvod iz recenzije akad. M. Pešikana.

Ovde donosimo tekst Svrljiških odlomaka jevanđelja, u čitanju mr Nikole Rodića, kako bismo ih učinili dostupnim i drugim naučnim radnicima, radi eventualnog daljeg proučavanja.

(Ed.)